

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Y. M.**, zast. JUDr. Martinem Slavíčkem, advokátem, se sídlem Koněvova 2596/211, Praha 3 - Žižkov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 2. 2009, č. j. 29 Az 22/2008 - 132,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Martinu Slavíčkovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 2856 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 3. 2008, č. j. OAM-1-85/VL-20-K03-2007, nebyla žalobci (dále též „stěžovatel“) udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany byly problémy se soukromými osobami ve vedení firmy, pro niž pracoval, požadování úplatků ze strany zaměstnanců státních orgánů a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky po víceletém ilegálním pobytu na jejím území. Podle žalovaného žalobce neuvedl skutečnosti, z nichž by bylo možno učinit závěr o jeho pronásledování z důvodu uplatňování politických práv a svobod. Ani další důvody uvedené žalobcem nebyly shledány jako azylově relevantními. Postoj žalobce, jenž setrval v zaměstnání, ač byl vystaven tlaku nadřízených, byl motivován jeho snahou o obohacení. Pokud jde o tvrzenou korupci, pak se podle žalovaného v daném případě jednalo spíše o osobní selhání jednotlivců než státních orgánů. Žalobce se na státní orgány obrátil se svými potížemi jednou, a sice pouze formou stížnosti; navíc zde byla dána možnost vnitřního přesídlení v rámci Ruské federace. Pokud jde o problémy s nadřízenými, tedy se soukromými osobami, podstatné podle žalovaného bylo, že zaměstnavatel po žalobci požadoval, aby žalobce odjel někam pryč, přičemž nebylo vyžadováno jeho opuštění Ruska. Po přestěhování do Borisovky a do Moskvy navíc žalobce žádné problémy neměl.

Žalovaný dále uvedl, že se podanou žádostí žalobce zejména snažil legalizovat svůj pobyt na území České republiky, kde před podáním žádosti několik let nelegálně pobýval.

S těmito závěry se ztotožnil i Krajský soud v Hradci Králové, který rozsudkem ze dne 20. 2. 2009, č. j. 29 Az 22/2008 - 132, žalobu proti rozhodnutí žalovaného jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel včasnou kasační stížnost, kterou doplnil jeho ustanovený zástupce. Podle stěžovatele nemá oporu ve spisech zjištění, že jednání, jemuž byl ve své vlasti vystaven, nelze považovat za pronásledování podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel se neztotožnil s tím, že by uvedené jednání bylo pouze mafiánskými praktikami soukromých osob. Stěžovatel je přesvědčen, že žalovaný nehodnotil všechny jemu předložené důkazy. Podle stěžovatele soud pomínil povinnost vypořádat se s tvrzeními žadatele, která byla vyjádřena v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70. Žalobce napadal rozhodnutí žalovaného i po procesní stránce, neboť nebyl poučen podle § 10 odst. 5 zákona o azylu v ruském jazyce; soud se podle jeho názoru s touto námitkou vypořádal nedostatečně. Žalobce dále namítá, že žalovaný nevedl řízení iniciativně, z moci úřední nezjišťoval věci podstatné pro rozhodnutí a neposkytl potřebnou součinnost. Dále stěžovatel namítl, že se rozsudek krajského soudu nevypořádal s námitkami v bodě IV. žaloby (míněn patrně bod IV. doplnění žaloby ze dne 16. 6. 2008, neboť v bodě IV. žaloby žalobce žádal ustanovení zástupce, v čemž mu krajský soud vyhověl - pozn. soudu). Závěrem žalobce namítl, že rozhodnutí odhlíží od § 2 odst. 8 zákona o azylu, nehodnotí věc z hlediska směrnice Rady 2004/83/ES a pomíjí právní názory Nejvyššího správního soudu vyslovené v rozsudcích ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70 a ze dne 20. 7. 2005, č. j. 2 Azs 109/2005 - 88. Stěžovatel proto navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto judikátu „přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesahem vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, může jednat v následujících typových případech:

- 1) *Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) *Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.*
- 3) *Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.*
- 4) *Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) *Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.*
- b) *Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.*

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Poukaz žalobce na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, podle něhož „pokud nelze určité tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu doložit, ale ani vyvrátit listinnými či jinými důkazy a žadatel splní podmínky uvedené v čl. 4 odst. 5 směrnice Rady 2004/83/ES, správní orgán je povinen z takového tvrzení vycházet“, není na místě, neboť v souzené věci se žalovaný v souladu se směrnicí Rady 2004/83/ES dostatečně přesvědčivě vypořádal se skutečností, že důvody uváděné žalobcem nejsou podřaditelné pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany, neboť žalobce měl možnost řešit svou situaci v rámci země původu, avšak takové možnosti, včetně efektivního domáhání se ochrany u státních orgánů v zemi původu, nevyužil. Nejvyšší správní soud přitom poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, podle něhož „skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“ Na případ stěžovatele není aplikovatelné ani rozhodnutí ze dne 20. 7. 2005, č. j. 2 Azs 109/2005 - 88, dostupné na www.nssoud.cz, neboť to se zabývá zcela odlišnými skutkovými okolnostmi. Těžištěm problémů stěžovatele v souzené věci byly zejména problémy se soukromými osobami, tzv. mafí. K obavám žalobce z pronásledování ze strany soukromých osob se však již Nejvyšší správní soud kromě zmíněného judikátu vyjádřil i v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, dostupném na www.nssoud.cz, podle něhož „žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafí“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve vyhrážkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatele se v tomto případě

nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“

Skutečností, kdy žadatel o udělení mezinárodní ochrany pobýval v České republice několik let před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud zabýval mj. v rozhodnutí ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, podle něhož *„nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a brožilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.“* Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS. Ke skutečnosti, že správní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, se již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, dostupném na www.nssoud.cz. Namítá-li žalobce ve své kasační stížnosti v obecné rovině nedostatečná skutková zjištění, nedostatečné dokazování a nevyhodnocení všech souvislostí, pak je třeba poukázat na to, že taková obecná tvrzení byla již předmětem řady rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, z nichž lze např. uvést rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/12004 - 61, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, oba dostupné na www.nssoud.cz.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že v rozporu s § 10 odst. 5 zákona o azylu nebyl poučen v ruském jazyce, pak Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem poukazuje na skutečnost, že na str. 3 správního spisu je založeno vlastnoručně podepsané prohlášení žalobce o tom, že převzal poučení pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany v ruském jazyce. Žádná zjištěná skutečnost přitom nenasvědčuje pravdivosti tvrzení žalobce, že příslušný předtisk podepisoval v okamžiku, kdy na něm bylo prázdné místo pro uvedení jazyka, v němž bylo poučení pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany převzato. Navíc pohovory byly vedeny se stěžovatelem v ruském jazyce, takže v průběhu správního řízení nebyl nikterak zkrácen na svém ústavním právu jednat v mateřském jazyce. Pokud jde o námitku, že se krajský soud nevypořádal s bodem IV. doplnění žaloby, pak Nejvyšší správní soud vypořádání se s tímto žalobním bodem nalezl na straně 9 rozsudku.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Stěžovateli byl pro toto řízení před Nejvyšším správním soudem ustanoven soudem zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 1 x 2100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 5. 2009 [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)], a dále 1 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Odměnu za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu však Nejvyšší správní soud zástupci žalobce nepřiznal, neboť ten již zastupoval stěžovatele v době podání kasační stížnosti, takže s projednávanou věcí byl dostatečně obeznámen a po jeho ustanovení zástupcem žalobce usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 4. 2009, č. j. 29 Az 22/2008 - 152,

již nebylo zapotřebí poradu s klientem konat. Protože advokát soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se jeho odměna a hotové výdaje o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 456 Kč; odměna advokáta a jeho hotové výdaje navýšené o daň tedy činí 2856 Kč. Zástupci žalobce se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2856 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu